

WYDZIAŁ I
JĘZYKOZNAWSTWA,
NAUK O LITERATURZE I FILOZOFII

Barbara Olaszek

Powołanie, s. 13

Władze, s. 13

Komisje Wydziału I. i ich zarządy, s. 21

Członkowie Wydziału I, s. 22

Czasopisma i serie wydawnicze redagowane przez Wydział I, s. 24

Kalendarium ważniejszych wydarzeń, s. 25

Powołanie

Wśród inicjatorów-założycieli Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Łodzi znaleźli się poloniści Tadeusz Czapczyński, Zygmunt Hajkowski, Stefania Skwarczyńska. 15 stycznia 1937 r. Zarząd Tymczasowy TPNŁ wyłonił Tymczasowe Prezydium Sekcji Nauk Humanistycznych.

8 marca 1945 r. w pierwszym powojennym zebraniu członków Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Łodzi uczestniczyła Stefania Skwarczyńska.

23 czerwca 1945 r. na Walnym Zgromadzeniu Administracyjnym członków Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Łodzi wyłoniono Sekcję Nauk Humanistycznych z Henrykiem Ułaszynem jako przewodniczącym.

3 marca 1946 r. na Nadzwyczajnym Ogólnym Zgromadzeniu Administracyjnym członków TPNŁ przyjęto nowy statut Towarzystwa i zmieniono nazwę na Łódzkie Towarzystwo Naukowe. W *Statucie* ŁTN z 3 marca 1946 r. określono, że ŁTN składa się z czterech Wydziałów, m.in. Wydziału I – Językoznawstwa, Nauki o Literaturze i Filozofii. 12 maja 1946 r. na Ogólnym Zebraniu Administracyjnym członków ŁTN powołano Wydział I – Językoznawstwa, Nauki o Literaturze i Filozofii z przewodniczącym Zdzisławem Stieberem.

Władze

Sekcja Nauk Humanistycznych TPNŁ

23.06.1945 – 17.05.1946. Henryk Kazimierz Ułaszyn – przewodniczący.

Wydział I – Językoznawstwa, Nauk o Literaturze i Filozofii ŁTN

- 1946–1950.** Zdzisław Stieber – przewodniczący, Stefania Skwarczyńska – sekretarz.
- 1950–1956.** Bolesław Kielski – przewodniczący, Janina Kamińska (do 31.06.1951) – sekretarz.
- 1956–1963.** Stefania Skwarczyńska – przewodnicząca, Witold Ostrowski – sekretarz.
- 1963–1969.** Karol Dejna – przewodniczący, Władysław Cyran – sekretarz.
- 1969–1972.** Karol Dejna – przewodniczący, Stanisław Kaszyński, Maria Kamińska – sekretarz.
- 1972–1978.** Karol Dejna – przewodniczący, Maria Kamińska – sekretarz.
- 1978–1982.** Karol Dejna – przewodniczący, Maria Kamińska – sekretarz.
- 1982–1985.** Jerzy Starnawski – przewodniczący, Bohdan Wiśniewski – sekretarz.

Wydziały ŁTN 1936–2011

- 1985–1994.** Jerzy Starnawski – przewodniczący, Hanna Tadeusiewicz – sekretarz.
- 1994–2003.** Jerzy Starnawski – przewodniczący, Hanna Tadeusiewicz – sekretarz.
- 2003–2005.** Jerzy Starnawski – przewodniczący, Maria Wichowa – sekretarz.
- Od 2005.** Adam Sławomir Gala – przewodniczący, Maria Wichowa – sekretarz.

Henryk Kazimierz Ułaszyn

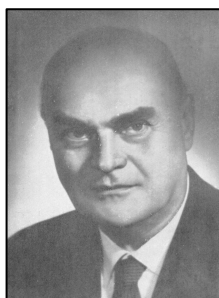
Przewodniczący Sekcji Nauk Humanistycznych TPNŁ (1945–1946)

Prof. Henryk Kazimierz Ułaszyn (1874–1956), polonista, językoznawca. Urodzony w majątku Lechaczycha na Ukrainie. Studiował na uniwersytetach w Kijowie, Krakowie, Wiedniu i Lipsku. Stopień doktora uzyskał w Lipsku w 1904 r. Profesor Polskiego Kolegium Uniwersyteckiego w Kijowie (1917–1919), profesor zwyczajny Uniwersytetu Lwowskiego (1919–1921), następnie Uniwersytetu Poznańskiego (od 1922) i Uniwersytetu Łódzkiego (1945–1956). Autor 296 prac językoznawczych z zakresu fonetyki historycznej, słowotwórstwa opisowego, leksyki, gwar środowiskowych, leksykografii i teorii języka. Członek założyciel oraz wiceprezes Towarzystwa Popierania Nauki i Kultury Polskiej na Rusi w Kijowie w 1917 r., członek założyciel, następnie wiceprezes Polskiego Towarzystwa Naukowego w Kijowie (1917). Pierwszy Prezes Koła Lwowskiego Towarzystwa Miłośników Języka Polskiego (1920). Członek czynny Towarzystwa Naukowego we Lwowie (1920). Prezes Koła Poznańskiego Towarzystwa Miłośników Języka Polskiego (1922–1939). Członek Komisji Filologicznej Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Poznaniu (1923). Prezes Koła Łódzkiego Towarzystwa Miłośników Języka Polskiego (od 1945). Członek Komisji Językowej ŁTN. (por. także Wydział II, s.35)

Zdzisław Stieber

Przewodniczący Wydziału I. ŁTN (1946–1950)

Prof. Zdzisław Stieber (1903–1980), sławista, językoznawca, specjalista w zakresie dialektologii polskiej i słowiańskiej, onomastyki, historii polskiego języka literackiego, historii gramatyki słowiańskiej. Urodzony w Szczakowej. Studia uniwersyteckie ukończył w Krakowie, gdzie w 1929 r. otrzymał stopień doktora filozofii. W roku 1937 został profesorem nadzwyczajnym filologii słowiańskiej na Uniwersytecie Jana Kazimierza we Lwowie. W okresie wojny z przerwami był profesorem tegoż uniwersytetu i prowadził tajne wykłady i ćwiczenia. Od roku 1931 był członkiem Instytutu Zachodnio-Słowiańskiego

Wydział I

w Poznaniu i współpracownikiem Komisji Językowej PAU, a od roku 1938 członkiem przybranym Towarzystwa Naukowego we Lwowie. Od maja 1946 r. był wiceprezesem Zarządu ŁTN oraz przewodniczącym Wydziału I – Językoznawstwa, Nauki o Literaturze i Filozofii ŁTN. Od roku 1948 był profesorem języka polskiego Uniwersytetu Łódzkiego, od 1952 – Uniwersytetu Warszawskiego. Od roku 1945 – członek PAU, od 1955 – członek PAN, od 1961 – kierownik Zakładu Słowianoznawstwa PAN. W roku 1974 został Członkiem Honorowym Polskiego Towarzystwa Językowego.

Bolesław Kielski

Przewodniczący Wydziału I. ŁTN (1950–1956)

Prof. Bolesław Kielski (1879–1965), romanista, językoznawca, popularyzator kultury polskiej za granicą. Absolwent Uniwersytetu Jagiellońskiego (filologia romańska i słowiańska). W okresie międzywojennym – prezes Federacji Stowarzyszeń Polsko-Francuskich w Polsce, niejednokrotnie nagradzany przez rząd francuski (m.in. Krzyż Kawalerski 1923, Krzyż Oficerski 1937). Stopień doktora i doktora habilitowanego uzyskał na Uniwersytecie im. Kopernika (1946), a tytuły profesora nadzwyczajnego (1946) i zwyczajnego (1949) na Uniwersytecie Łódzkim. Był organizatorem Katedry Filologii Romańskiej UŁ. Jest autorem *Słownika terminologii gramatycznej francuskiej i polskiej* (1959) oraz monografii *Struktura języków francuskiego i polskiego w świetle analizy porównawczej* (1957).

Stefania Skwarczyńska

Sekretarz (1946–1950) i przewodnicząca Wydziału I. ŁTN (1956–1963)

Prof. Stefania Skwarczyńska (1902–1988), polonistka, romanistka, teoretyk literatury. Urodzona w Kamionce Strumiłkowej koło Lwowa. Absolwentka Uniwersytetu im. Jana Kazimierza we Lwowie, uczennica J. Kleinera. Większą część życia związana z Łodzią. Współzałożycielka Stowarzyszenia Polonistów RP w Łodzi i współzałożycielka Łódzkiego Towarzystwa Naukowego. Członek korespondent Towarzystwa Naukowego we Lwowie, członek Komisji Historii Literatury PAU i Towarzystwa Naukowego Warszawskiego. W 1981 r. została członkiem rzeczywistym Towarzystwa Naukowego KUL i Warszawskiego Towarzystwa Naukowego. W latach 1978–1986 przewodniczyła Komisji Nauka-Kultura Oddziału PAN w Łodzi. Od roku 1945 związana z Uniwersytetem Łódzkim. Była wieloletnim kierownikiem Katedry Teorii Literatury UŁ. Jest autorką 450 opracowań naukowych, 19 książek własnych i 6 antologii, wielu prac o charakterze teoretycznym i historycznoliterackim. Jej główne osiągnięcia naukowe dotyczą genologii, również gatunków użytkowych, ogólnej teorii dzieła literackiego, metodologii (kierunki badań literackich i teorie badawcze za granicą), teatralnej koncepcji dramatu, historii teatru (L. Schiller), historii literatury romantyzmu (J. Słowacki, Z. Krasiński, A. Mickiewicz). Była współredaktorem serii wydawniczych *Prace Polonistyczne*

Wydziały ŁTN 1936–2011

i *Zagadnienia Rodzajów Literackich*. Za swe liczne osiągnięcia wyróżniana i nagradzana, m.in. Nagrodą Naukową Miejskiej Rady Naukowej w Łodzi (1957), Honorową Odznaką Miasta Łodzi (1967), tytułem „Łodzianin roku 1972” (1972), Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski (1966), Odznaką Tysiąclecia (1966), Medalem Komisji Edukacji Narodowej (1969), Nagrodą Rektora UŁ (1957, 1977). W 1981 r. otrzymała tytuł *doctora honoris causa* Uniwersytetu Łódzkiego. W roku 1983 została laureatką Nagrody Naukowej ŁTN. 18 kwietnia 1983 r. Zgromadzenie Ogólne członków ŁTN nadało Stefanii Skwarczyńskiej godność Członka Honorowego ŁTN (por. także Wydział II, s. 34).

Witold Ostrowski

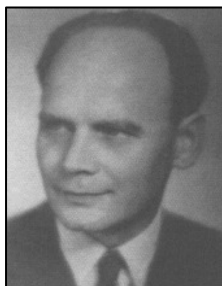
Sekretarz Wydziału I. ŁTN (1956–1963)

Prof. Witold Ostrowski (1914–2006), anglista, literaturoznawca, absolwent Uniwersytetu Warszawskiego, tamże w 1950 r. uzyskał stopień doktora. Od 1946 r. zatrudniony na Uniwersytecie Łódzkim, gdzie w 1959 r. został mianowany docentem, w 1969 r. otrzymał tytuł profesora nadzwyczajnego, a w roku 1977 profesora zwyczajnego. Przedmiotem zainteresowań naukowych była powieść angielska, dramat renesansowy, literatura porównawcza i genologia. Jest autorem trzech monografii oraz wielu artykułów i rozpraw. Członek ŁTN od roku 1953. Od 1958 r. był sekretarzem naukowym serii wydawniczej *Zagadnienia Rodzajów Literackich*. Za działalność dydaktyczną i naukową został odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski (1972), Medalem Komisji Edukacji Naukowej (1980).

Karol Dejna

Przewodniczący Wydziału I. ŁTN (1963–1982)

Prof. Karol Dejna (1911–2004), polonista, językoznawca. Urodzony w Borkach Wielkich pod Tarnopolem. Studiował na Uniwersytecie Jana Kazimierza we Lwowie. Od roku 1945 związany z Uniwersytetem Łódzkim, gdzie uzyskał stopnie, tytuły i godności naukowe (doktorat w roku 1947, habilitację w roku 1953). Był organizatorem Wydziału Filologicznego i jego pierwszym dziekanem, kierownikiem Zakładu Historii Języka Polskiego i Filologii Słowiańskiej, prorektorem Uniwersytetu Łódzkiego. Wybitny specjalista w zakresie dialektologii polskiej i słowiańskiej, w szczególności kartografii lingwistycznej, procesów oddziaływania języków ogólnonarodowych i dialektów, różnicowania się dialektów, ich klasyfikacji. Jest autorem fundamentalnego dzieła *Dialekty polskie* (1973), twórcą wielkiego *Atlasu gwar polskich* (1999–2002), słowników i monografii. W roku 1947 został członkiem Komisji Językowej ŁTN, w 1949 – Komisji Słowianoznawstwa PAU, a w 1956 – Komisji Językoznawstwa PAN. W ŁTN w latach

Wydział I

1953–1957 pełnił funkcję sekretarza Zarządu, a w latach 1982–1994 wiceprezesa Zarządu. W 1990 roku został Członkiem Honorowym ŁTN. W latach 1954–1991 był redaktorem naczelnym serii *Rozprawy Komisji Językowej*. W roku 1982 r. został członkiem korespondentem, a w roku 1989 członkiem rzeczywistym PAN. W 1988 r. Uniwersytet Łódzki nadał Profesorowi godność *doctora honoris causa*. Za osiągnięcia naukowe i dydaktyczne Minister Edukacji Naukowej odznaczył Profesora Krzyżem Komandorskim z Gwiazdą Orderu Odrodzenia Polski.

Władysław Cyran

Sekretarz (1963–1969) i wiceprzewodniczący Wydziału I. ŁTN (1976–1982)

Prof. Władysław Cyran (ur. 1923), polonista, językoznawca, absolwent Uniwersytetu Łódzkiego. Kolejne stopnie i tytuły naukowe zdobył na Uniwersytecie Łódzkim: magister – 1950, doktor – 1960, doktor habilitowany – 1966, profesor nadzwyczajny – 1977. W latach 1972–1981 był dziekanem Wydziału Filologicznego UŁ. Jest autorem czterech monografii i wielu artykułów. Najważniejsze prace dotyczą historii i dialektologii języka polskiego (morfologii historycznej). Był współredaktorem serii *Rozprawy Komisji Językowej*.

Stanisław Kaszyński

Sekretarz Wydziału I. ŁTN (1969–1972)

Prof. Stanisław Kaszyński (1927–1988), polonista, teatrolog. Związany z Łodzią, kolejne stopnie i tytuły naukowe zdobył na Uniwersytecie Łódzkim: magister – 1952, doktor – 1959, doktor habilitowany – 1968, profesor nadzwyczajny – 1974. Od roku 1950 wykładał na Uniwersytecie Łódzkim. Zainicjował powstanie Zakładu Dramatu i Teatru w ramach Katedry Teorii Literatury UŁ i był wieloletnim jego kierownikiem. W latach 1972–1976 pełnił funkcję prodziekana Wydziału Filologicznego, a w latach 1978–1981 dyrektora Instytutu Literatury, Teatru i Filmu UŁ. Od roku 1972 był redaktorem wydawnictwa *Zeszyty Naukowe UŁ*. Główny obszar działalności naukowej to historia teatru polskiego, w tym łódzkich teatrów dramatycznych i lalkowych, dzieje polskiego teatru prowincjonalnego (teatr kaliski) ujmowane w szerokim kontekście historyczno-kulturowym, polsko-austriackie związki teatralne, twórczość dramatyczna pisarzy polskich. Prowadził współpracę z licznymi ośrodkami naukowymi za granicą. Osobne miejsce w dorobku zajmuje twórczość translatorska z zakresu dramatu i poezji i oryginalna twórczość poetycka.

Maria Kamińska

Sekretarz Wydziału I. ŁTN (1969–1982)

Prof. Maria Kamińska (1930–2011), polonistka, językoznawca, dialektolog, specjalistka w zakresie polszczyzny tekstów przekładowych XIV–XVI wieku, również przekładu *Biblii* na język polski. Absolwentka Uniwersytetu Jagiellońskiego (1955). Od roku 1955 zatrudniona w Uniwersytecie Łódzkim, gdzie uzyskała kolejne stopnie

i tytuły naukowe: stopień doktora – 1962, doktora habilitowanego – 1967, stanowisko docenta – 1971. W 1987 r. została członkiem i sekretarzem grupy inicjatywnej konsorsorium Katolicka Nauka Społeczna, była organizatorem cyklicznych konferencji naukowych związanych z jubileuszem dwutysiąclecia chrześcijaństwa. W latach 1981–1987 sprawowała funkcję dziekana Wydziału Filologicznego UŁ, a w latach 1982–2000 kierowała Katedrą Języka Polskiego i Filologii Słowiańskiej, z której z jej inicjatywy wyłoniona została Katedra Slawistyki UŁ. Członkiem ŁTN była od 1971 r. Jest autorką trzech monografii, wielu artykułów naukowych i redaktorem tomów prac zbiorowych.

Jerzy Starnawski

Przewodniczący Wydziału I. ŁTN (1982–2005)

Prof. Jerzy Starnawski (ur. 1922), polonista, filolog klasyczny. Studia polonistyczne odbył w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim (1944–1948), Uniwersytecie Jagiellońskim (1948–1949), Uniwersytecie Warszawskim (1949–1950), uczeń Juliusza Kleina (historia literatury polskiej) i Mariana Plezi (filologia klasyczna). Jego mistrzem był Juliusz Kleiner. Pod Jego kierunkiem pisał pracę doktorską *Słowacki – epistolograf*, jednak promotorem dysertacji był Stefan Kawyn, gdyż w roku 1949 Kleiner przeniósł się do UJ. Doktorat uzyskał w 1949 r. w KUL. Od roku 1950 podjął pracę w KUL (mianowany w 1958 docentem) i był tam zatrudniony do roku 1964. Następnie przeniósł się do Uniwersytetu Łódzkiego, gdzie pracował w latach 1964–1992 aż do przejścia na emeryturę. W 1974 r. mianowany profesorem nadzwyczajnym, a w 1981 – zwyczajnym. W UŁ wykładał jeszcze do roku 2003, a w latach 2003–2007 uczył w Wyższej Szkole Humanistyczno-Ekonomicznej w Łowiczu. Dodatkowo w latach 1975–1984 był zatrudniony w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Częstochowie. Wypromował 12 doktorów. Kierunki zainteresowań badawczych: romantyzm, literatura staropolska, neolatynistyka, nauki pomocnicze historii literatury polskiej, historia polskiej nauki o literaturze, komparatystyka. Jest autorem ponad 1000 publikacji, w tym kilkudziesięciu książek. Opublikował m.in. następujące książki: *Antyk wciąż żywy* (2010), *Drogi rozwojowe hagiografii polskiej i łacińskiej w wiekach średnich* (1993), całą serię *Z dziejów polskiej nauki o literaturze* (1997, 2004, 2007, 2011) oraz *Zarys dziejów Katedry Języków i Literatów Słowiańskich w Uniwersytecie Fryburskim* (1984), *Dzieje wiedzy o literaturze polskiej (do końca wieku XVIII)* (1984), *Sylwetki lwowskich historyków literatury* (1997), *Sylwetki lubelskich humanistów XIX i pierwszej połowy XX wieku* (2004), *Między Wisłą i Bugiem Lublin, Zamość, Chełm, Nałęczów* (2010), *Ludzie książki* (2000, 2008), *Polska w Europie* (2001), *Reymont i inni* (2002), *O uniwersyteckim studium dyscyplin filologicznych* (1993), *Uniwersytet świętynią wiedzy* (2007), *Odrodzenie. Czasy – ludzie – książki* (1991), *W świecie barokowym*, (1992), *Wieki średnie i wiek renesansowy. Studia* (1996), *Od zarania dziejów literatury po wiek XX* (2003), W środowiskach uniwersyteckich jego najbardziej znanym dziełem jest *Warsztat bibliograficzny historyka literatury polskiej* (wielokrotnie wznawiany) oraz *Warsztat bibliograficzny historyka literatur obcych*. Redaktor *Słownika badaczy literatury polskiej* (t. I–X). Jest członkiem ŁTN od

Wydział I

1964 r., Członkiem Honorowym ŁTN od 1998 r. Jest członkiem czynnym PAU (1997) oraz członkiem Towarzystwa Naukowego KUL, członkiem korespondentem Lubelskiego Towarzystwa Naukowego, członkiem Towarzystwa Nauk w Przemysłu i Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Zamościu. Jest laureatem Nagrody im. Tadeusza Murdzeńskiego w Londynie (1999) i Nagrody Naukowej ŁTN (2002).

Bohdan Wiśniewski

Sekretarz Wydziału I. ŁTN (1982–1985)

Prof. Bohdan Wiśniewski (1926–2007), filolog klasyczny. Kolejne stopnie i tytuły naukowe zdobył na Uniwersytecie Warszawskim: magistra – 1948, doktora – 1965, doktora habilitowanego – 1970, profesora – 1986. Od 1950 r. wykładał na Uniwersytecie Łódzkim. Wieloletni kierownik Katedry Filologii Klasycznej UŁ. Główny obszar działalności naukowej Profesora to filozofia grecka i rzymska. Jest on autorem trzech monografii i ponad 70 artykułów z tej dziedziny. Był członkiem Polskiego Towarzystwa Filologicznego, American Biographical Institute, Komitetu Nauk o Kulturze Antycznej PAN.

Hanna Tadeusiewicz

Sekretarz Wydziału I. ŁTN (1985–2003)

Prof. Hanna Tadeusiewicz (ur. 1939), bibliotekoznawca. Studia polonistyczne odbyła na Uniwersytecie Łódzkim i tamże uzyskała stopień doktora – 1970, doktora habilitowanego – 1982 i profesora – 1994. W latach 1965–1983 pracowała w Bibliotece UŁ, następnie w Katedrze Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej UŁ, którą w latach 1987–2010 kierowała. W latach 1990–1996 była prodziekanem Wydziału Filologicznego UŁ. Kierunki badań – czasopiśmiennictwo literackie i bibliologiczne, biografistyka księgoznawcza, historia książki. Jest autorką ok. 160 publikacji z zakresu bibliotekoznawstwa i czasopiśmiennictwa, w tym dwu książek. Jest redaktorem *Słownika pracowników książki polskiej* (1972, 1986, 2000) i *Słownika biograficznego Wielkopolski południowo-wschodniej* (1998). Wypromowała 5 doktorów. Za prace naukowe otrzymała 11 nagród rektorskich i 5 ministerialnych. Od 1984 roku jest członkiem ŁTN, a od 1988 roku członkiem Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk. Odznaczona Złotym Krzyżem Zasługi (1987), Medalem UŁ w Służbie Społeczeństwu i Nauce (1987), Medalem Komisji Edukacji Naukowej (1996).

Maria Wichowa

Sekretarz Wydziału I. ŁTN (od 2003)

Prof. Maria Wichowa (ur. 1950), polonistka. Ukończyła studia polonistyczne na Uniwersytecie Łódzkim w 1974 r., gdzie w 1986 r. uzyskała stopień doktora, a w 1998 doktora habilitowanego. Uczennica profesora Jerzego Starnawskiego. Uczestniczka seminarium doktoranckiego na Uniwersytecie Jagiellońskim, prowadzonego przez profesora Tadeusza Ulewicza oraz zajęć na Studium Neolatynistycznym, które działało w Katedrze Literatury Staropolskiej UŁ i spotkań naukowych Zespołu Badań Literackich nad Historią Kultury Epok Dawnych, kierowanego przez profesor Alinę Nowicką-Jeżową na Uniwersytecie Warszawskim. Obecnie jest kierownikiem Zakładu Badań nad Życiem Literackim Doby Staropolskiej w Instytucie Filologii Polskiej UŁ. Głównym obszarem zainteresowań naukowych jest historia literatury staropolskiej, jednak chętnie jako badaczka prowadzi studia nad dziejami miejscowości, z której pochodzi. Napisała kilka prac z tej dziedziny, wkraczając na tereny historii i historii sztuki. Jest autorką sześciu książek autorskich w tym czterech monografii i jednej edycji krytycznej dzieł nieznanego poety z XVI wieku Andrzeja Dębowskiego *Utwory zebrane*, 2009 oraz tomu *Studia i materiały o życiu i twórczości Andrzeja Frycza Modrzewskiego. W pięćsetną rocznicę urodzin pisarza*, 2003 i 120 artykułów w czasopiśmie naukowych. Została ośmiokrotnie nagrodzona przez Rektora UŁ za osiągnięcia naukowe i dydaktyczne. Jest członkiem Polskiego Towarzystwa Filologicznego, Towarzystwa Przyjaciół Języka Polskiego.

Adam Sławomir Gala

Przewodniczący Wydziału I. ŁTN (od 2005)

Prof. Adam Sławomir Gala (ur. 1944), polonista, sławista, językoznawca, uczeń Karola Dejny, nauczyciel akademicki w Uniwersytecie Łódzkim. Od roku 1997 kieruje Katedrą Dialektologii Polskiej na Wydziale Filologicznym UŁ. W ŁTN wchodzi w skład Redakcji Naczelnej Wydawnictw ŁTN, jest redaktorem naczelnym czasopisma *Rozprawy Komisji Językowej*. Uczestniczy w pracach komisji przedmiotowych Komitetu Językoznawstwa PAN – Komisji Dialektologicznej, Komisji Onomastycznej. Jest członkiem kilku towarzystw naukowych, w Polskim Towarzystwie Językoznawczym pełnił funkcję wiceprezesa. Jest członkiem Międzynarodowej Komisji Dialektologicznej. Współpracuje z wieloma ośrodkami w kraju i za granicą. Prowadzi badania naukowe w zakresie: onomastyki – nad polskimi nazwami osobowymi, dialektologii – nad regionalnymi odmianami polszczyzny etnicznej, pograniczami polszczyzny z innymi językami słowiańskimi. Jest autorem sześciu monografii licznych rozpraw naukowych, współautorem wspólnie z profesorem Karolem Dejną wielkiego *Atlasu gwar polskich* (1998–2002), redaktorem, wydawcą publikacji książkowych o tematyce językoznawczej, naukoznawczej, podręcznika z zakresu dydaktyki języka polskiego, autorem syntezy onomastyki polskiej *Onomastics in Poland: From 19th – century beginnings to the present*, „Historographia Linguistica”, Amsterdam/Philadelphia,

Wydział I

1998 (wyd. 1) oraz *Towards'a History of Linguistics in Poland*, Amsterdam/Philadelphia, 2001 (wyd. 2), autorem haseł językowych w *Wielkiej encyklopedii PWN*, t. 1–31, 2001–2005. Organizuje tematyczne o charakterze międzynarodowym konferencje, których rezultaty publikuje w tomach *Teoretyczne, badawcze i dydaktyczne założenia dialektologii*, Prace Wydziału I ŁTN, 1998; *Dialektologia jako dziedzina językoznawstwa i przedmiot dydaktyki*, Prace Wydziału I ŁTN, 2002 (Księga jubileuszowa dedykowana profesorowi Karolowi Dejnii); *Diachronia w badaniach nad językiem i w dydaktyce szkoły wyższej*, Rozprawy Komisji Językowej ŁTN, 2006, 2007. Za osiągnięcia naukowe, dydaktyczne, organizacyjne był wielokrotnie nagradzany (nagrody MEN, JM Rektora UŁ). Za *Atlas gwar polskich*, tom Mazowsze, wspólnie z profesorem Karolem Dejną wyróżniony Dyplomem Honorowym Zarządu Miasta Stołecznego Warszawy, Towarzystwa Miłośników Historii w Warszawie, Muzeum Literatury im. Adama Mickiewicza, Towarzystwa Przyjaciół Warszawy, Archiwum Państwowego m. st. Warszawy, Muzeum Historycznego m.st. Warszawy, Biblioteki Publicznej m. st. Warszawy. Odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Złotym Krzyżem Zasługi, Medalem Komisji Edukacji Narodowej i in. W 2011 r. został Laureatem Nagrody Naukowej ŁTN.

Komisje Wydziału I i ich zarządy

Komisja Badań Dialektologicznych i Toponomastycznych

powołana 16.12.1950

Komisja Historii Literatury powołana w 1955 roku

- 1959–1978.** Stefan Kawyn – przewodniczący, Krystyna Poklewska – sekretarz.
1978–1991. Krystyna Poklewska – przewodnicząca, Andrzej Płauszewski – sekretarz (do 1991).
1991–2000. Krystyna Poklewska – przewodnicząca.

Komisja Językowa powołana 31.12.1962

- 1982–1991.** Karol Dejna – przewodniczący, Witold Śmiech – sekretarz.
Od 1991. Anna Strokowska – przewodnicząca, Jan Mączyński – sekretarz (do 2000), Zdzisława Staszewska – sekretarz (od 2000).

Komisja Teorii Literatury powołana 31.12.1962

Komisja Słownika Rodzajów Literackich (1949–1962)

Komisja Teorii Literatury i Sztuk (1981–1996)

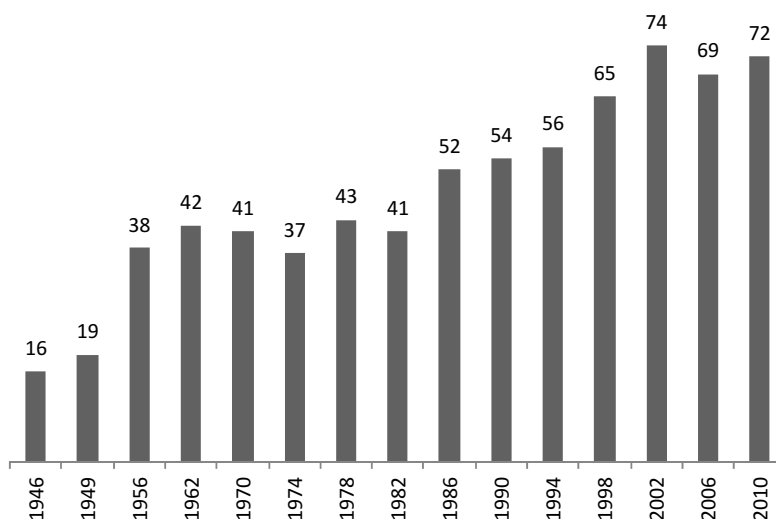
- 1949–1978.** Stefania Skwarczyńska – przewodnicząca.
1978–1981. Teresa Cieślukowska – przewodnicząca, Ewelina Nurczyńska-Fidelska – sekretarz.

Wydziały ŁTN 1936–2011

- 1981–1982.** Krystyna Poklewska – przewodnicząca, Andrzej Płauszewski – sekretarz.
- 1982–1988.** Teresa Cieślukowska – przewodnicząca, Grażyna Szymczyk-Kluszczyńska – sekretarz.
- 1988–1991.** Grzegorz Gazda – przewodniczący, Marek Bielacki – sekretarz.
- 1991–1995.** Anna Kuligowska-Korzeniewska – przewodnicząca, Danuta Szajnert – sekretarz.
- 1996–2000.** Anna Kuligowska-Korzeniewska – przewodnicząca, Danuta Szajnert – sekretarz.

Członkowie Wydziału I

W Statucie ŁTN z 3.03.1946 r. wymieniono trzy kategorie członków: czynnych, korespondentów i nadzwyczajnych, a od 1964 r. są to członkowie – zwyczajni, honorowi i wspierający.

Ryc. 1. Liczby członków Wydziału I. ŁTN w latach 1946–2010

Godność **Członka Honorowego ŁTN** otrzymali:

Prof. Juliusz Kleiner (1952)

Prof. Tadeusz Kotarbiński (1966)

Prof. Stefania Skwarczyńska (1983)

Prof. Karol Dejna (1990)

Wydział I

Prof. Jerzy Starnawski (1998) – w uznaniu aktywnej działalności społecznej na rzecz Łódzkiego Towarzystwa Naukowego, środowiska naukowego miasta oraz za wybitne osiągnięcia w badaniach nad literaturą staropolską.

Prof. Witold Ostrowski (2000) – w uznaniu działalności społecznej na rzecz Łódzkiego Towarzystwa Naukowego oraz za wybitne osiągnięcia w zakresie badań nad literaturą angielską.

Prof. Adela Styczyńska (2008) – za wybitne osiągnięcia w badaniach nad powieścią angielską i zaangażowanie w pracach Wydziału I ŁTN – Językoznawstwa, Nauk o Literaturze i Filozofii.

Prof. Teresa Cieślikowska (2010) – za wieloletnią pracę na rzecz Łódzkiego Towarzystwa Naukowego.

Laureatem **Medalu Łódzkiego Towarzystwa Naukowego** jest:

Prof. Grzegorz Gazda (Medal nr 14 nadany w roku 2010).

Laureatami **Nagrody Naukowej Łódzkiego Towarzystwa Naukowego** przyznawanej przez Zarząd Towarzystwa od roku 1980 są:

Prof. Stefania Skwarczyńska (1983) – za wybitne osiągnięcia w dziedzinie teorii literatury i teatrologii oraz za wielki wkład w rozwój Łódzkiego Towarzystwa Naukowego.

Prof. Karol Dejna (1986) – za wybitne osiągnięcia w zakresie dialektologii polskiej i słowiańskiej.

Prof. Witold Śmiech (1991) – za prace z dziedziny gramatyki historycznej i dialektologii, toponomastyki oraz gramatyki współczesnego języka polskiego, zwłaszcza w zakresie morfologii i semantyki czasownika.

Prof. Witold Ostrowski (1996) – za całokształt działalności naukowej, a szczególnie za wybitne osiągnięcia w dziedzinie badań nad literaturą angielską.

Prof. Jerzy Starnawski (2002) – za całokształt działalności naukowej w dziedzinie badań nad literaturą staropolską.

Prof. Tadeusz Błazejewski (2009) – za osiągnięcia w dziedzinie nauk filologicznych.

Prof. Adam Sławomir Gala (2010) – za wybitne osiągnięcia w dziedzinie językoznawstwa.

W serii wydawniczej **Sylwetki Łódzkich Uczonych**, dokumentującej osiągnięcia i dorobek publikacyjny uczonych związanych z Łodzią, zaprezentowano ośmiu członków Wydziału I:

Profesor Karol Dejna (z. 1, 1991; opublikowany w *Sprawozdaniach z Czynności i Posiedzeń* jako zeszyt specjalny; red. z. S. Gala), **Profesor Jerzy Starnawski** (z. 3, 1992; red. z. H. Tadeusiewicz), **Profesor Witold Ostrowski** (z. 12, 1994; red. z. I. Janicka-Świdorska), **Profesor Witold Śmiech** (z. 29, 1996; red. B. Ostromięcka-Frączak), **Profesor Irena Lepalczyk** (z. 35; red.

z. E. Marynowicz-Hetka, J. Piekarski), *Profesor Stanisław Kaszyński* (z. 48, 1998; red. z. M. Kowalska), *Profesor Stefania Skwarczyńska* (z. 49, 1998; red. z. J. Ślósarska), *Profesor Anna Maria Komornicka* (z. 71, 2003; red. z. J. Czerwińska).

W serii wydawniczej **Moja Droga do Nauki**, wychodzącej od 1996 r., ukazały się autorskie opracowania następujących członków Wydziału I: *Profesora Witolda Ostrowskiego* (1996), *Profesora Jerzego Starnawskiego* (1996, 2000), *Profesor Anieli Kowalskiej* (1997), *Profesor Ireny Lepalczyk* (1997), *Profesora Adeli Styczyńskiej* (2000).

Czasopisma i serie wydawnicze redagowane przez Wydział I

18.10.1945 r. Zarząd TPŃ podjął decyzję o drukowaniu *Prac Sekcji Nauk Humanistycznych*. W 1947 r. powołano wydawnictwo seryjne *Prace Wydziału I – Językoznawstwa, Nauki o Literaturze i Filozofii* pod redakcją prof. Henryka Ułaszyna, od roku 1954 – prof. Zdzisława Stiebera.

Prace Polonistyczne. Pismo założone w roku 1937, podejmujące tematykę regionalną i ogólnopolską, historycznoliteracką i komparatystyczną (związki literatury polskiej z literaturą europejską). Od roku 1958 wydawane są przez ŁTN jako organ Wydziału I. Pierwszym redaktorem został Zdzisław Skwarczyński. W skład Komitetu Redakcyjnego weszli: S. Hrabec, A. Kowalska, S. Sandler, J. Trzynadłowski. Redaktorami naczelnymi pisma byli kolejno: J. Dur-Durski (1960–1970), Z. Skwarczyński (1970–1987), K. Poklewska (1988–1997). Od roku 1998 do chwili obecnej redaktorem naczelnym pisma jest Wiesław Pusz. W składzie kolejnych Komitetów Redakcyjnych znaleźli się pracownicy naukowcy katedr literaturoznawczych Wydziału Filologicznego UŁ. W latach 1995–2007 sekretarzem redakcji był Tomasz Cieślak, a od roku 2007 funkcję tę sprawuje Słowinia Tynecka-Makowska. Na łamach pisma publikowano materiały posiedzeń naukowych Komisji Historii Literatury Wydziału I oraz artykuły poświęcone dziejom kultury, języka, literatury i teatru.

Rozprawy Komisji Językowej. Wydawnictwo ciągle o profilu językoznawczym powołane w 1954 r. pod redakcją zbiorową Zdzisława Stiebera, Karola Dejny, Janusza Chmielewskiego. Od 1955 r. redaktorami byli: Karol Dejna, Stefan Hrabec, Witold Śmiech. Od 1974 r. w skład redakcji wchodził: Karol Dejna, Witold Śmiech, Władysław Cyran, Maria Kamińska. Od roku 1992 w składzie redakcji oprócz Karola Dejny, Władysława Cyrana, Marii Kamińskiej znaleźli się: Adam Sławomir Gala, Anna Strokowska, Marek Cybulski, od roku 2004 – Maria Biolik, Marek Cybulski, Feliks Czyżewski, Stanisław Dubisz, od roku 2005 – Bogusław Dunaj, od roku 2006 – Natalia Ananiewa, Pawło Hrycenko, Michael Moser, a od roku 2007 w skład redakcji wchodzi: Adam Sławomir Gala (redaktor naczelny), Natalia Ananiewa, Maria Biolik, Marek Cybulski, Feliks Czyżewski, Stanisław Dubisz, Bogusław Dunaj, Pawło Hrycen-

Wydział I

ko, Maria Kamińska, Michael Moser, Anna Strokowska. Sekretarzem redakcji jest Irena Jaros.

Zagadnienia Rodzajów Literackich. Pismo, skupiające autorów polskich i zagranicznych, ma charakter wielojęzyczny, pierwotnie o profilu genologicznym, obecnie literaturoznawczym i kulturologicznym. Powołane zostało w roku 1958 z inicjatywy Stefanii Skwarczyńskiej i Jana Trzynadłowskiego oraz Witolda Ostrowskiego jako wydawnictwo ciągłe, półrocznik. W latach 1958–1987 wychodziło pod redakcją Stefanii Skwarczyńskiej, Jana Trzynadłowskiego, Witolda Ostrowskiego, a od 1987 r. pod redakcją Stefanii Skwarczyńskiej, Jana Trzynadłowskiego, Witolda Ostrowskiego, Grzegorza Gazdy. Od roku 1988 redaktorem naczelnym był Jan Trzynadłowski, a od 1992 – Grzegorz Gazda. W składzie redakcji znajdowali się również Witold Ostrowski i Jan Trzynadłowski. W latach 1995–2010 pismo wychodziło pod redakcją Grzegorza Gazdy jako rocznik, sekretarzem redakcji był Maciej Świerkocki, a w składzie redakcji znaleźli się: Bogdan Pięczka i Witold Ostrowski. W latach 2000–2006 skład redakcji przedstawiał się następująco: Grzegorz Gazda, Joanna Jabłkowska, Bogdan Pięczka, Witold Ostrowski, Maciej Świerkocki, w latach 2007–2010: Grzegorz Gazda, Joanna Jabłkowska, Jarosław Płuciennik, Maciej Świerkocki. Od 2010 r. redaktorem naczelnym jest Jarosław Płuciennik, a sekretarzem redakcji Magdalena Drabikowska.

Literatura dla Wszystkich. W roku 1993 Jerzy Starnawski zaproponował wydawanie serii „Teksty literackie dla wszystkich” z komentarzem literackim. Seria wydawnicza *Literatura dla Wszystkich* była drukowana w latach 1993–2001 pod redakcją Jerzego Starnawskiego (ukazały się 23 tomy, ostatni w 2001).

Kalendarium ważniejszych wydarzeń

23.06.1945. Na Walnym Zgromadzeniu Administracyjnym członków Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Łodzi wyłoniono Sekcję Nauk Humanistycznych.

18.10.1945. Zarząd TPŃ podjął decyzję o drukowaniu *Prac Sekcji Nauk Humanistycznych*.

12.05.1946. Na Zgromadzeniu Administracyjnym członków ŁTN powołano Wydział I – Językoznawstwa, Nauki o Literaturze i Filozofii, którego przewodniczącym został prof. Zdzisław Stieber. Działalność Wydziału I. sprowadzała się do aktywności naukowej i popularyzatorskiej oraz integracji środowiska humanistycznego Łodzi, Wydziału Filologicznego UŁ, w szczególności katedr polonistycznych oraz neofilologicznych.

08.12.1946. Prof. Zdzisław Stieber wygłosił odczyt nt. *Problem językowej etnicznej odrębności Podhala*.

01.12.1949. Powołano Komisję *Słownika Rodzajów Literackich*, której przewodniczącą została Stefania Skwarczyńska.

16.12.1950. Powołano Komisję Badań Dialektologicznych i Toponomastycznych.

20.03.1951. W związku z 15-leciem TPNŁ i ŁTN Zarząd ŁTN zaplanował cykl wykładów, m. in. na temat *Łódź w literaturze* wygłaszanych przez członków Wydziału I.

1951. Prof. Zdzisław Stieber wygłosił referat pt. *Językoznawstwo radzieckie i polskie po artykułach Józefa Stalina*.

08.02.1952. Wydział I, na prośbę Zarządu ŁTN postanowił zorganizować konferencję naukową poświęconą Konstytucji RP.

15.03.1952. Miała miejsce wizyta dyrektora Instytutu Badań Literackich i sekretarza I Wydziału PAN – Stefana Żółkiewskiego.

04.05.1952. Na apel Światowej Rady Pokoju i Polskiego Komitetu Obrońców Pokoju oraz w związku ze Świętem Pracy odbyło się publiczne zebranie naukowe, na którym Mieczysław Wallis wygłosił odczyt pt. *Leonardo da Vinci*. Tytuł Honorowego Członka ŁTN otrzymał prof. Juliusz Kleiner.

23.11.1952. Na apel Światowej Rady Pokoju i Polskiego Komitetu Obrońców Pokoju Wydział I zorganizował publiczne zebranie naukowe z referatem Lidii Łopatyńskiej pt. *Wiktor Hugo*.

31.08.1953. PAN skreśliło prace profesorów Tadeusza Kotarbińskiego i Marii Ossowskiej zgłoszone do druku przez ŁTN.

Odczyt prof. Janiny Kotarbińskiej pt. *Zagadnienie logicznej poprawności języka* i prof. Anieli Kowalskiej pt. *Rozwój prasy polskiej w czasach Królestwa Polskiego*.

1954. Powołano wydawnictwo ciągłe *Rozprawy Komisji Językowej*.

1955. Powołano Komisję Historii Literatury.

Ukazał się wydany przez ŁTN *Traktat o dobrej robocie* prof. Tadeusza Kotarbińskiego.

W ramach „Cyklu Wielkich Rocznic” popularyzujących naukę wygłoszono wykłady na temat Adama Mickiewicza, Heinricha Heinego, Wolfganga Goethego, Georga Bernarda Shawa, Stanisława Wyspiańskiego, Fiodora Dostojewskiego i in.

1956. Kontynuowano cykle wykładów „Wielkie rocznice”, poświęcone Józefowi Conradowi, Stanisławowi Wyspiańskiemu, Wojciechowi Bogusławskiemu.

Kolejny temat cyklicznych spotkań to „Sztuka polska XX wieku”, poświęcony Władysławowi Strzemińskiemu, Gustawowi Daniłowskiemu, Henrykowi Kunie, Tadeuszowi Kulisiewiczowi.

09.12.1957. Zarząd ŁTN wytypował prof. Stefanię Skwarczyńską do pierwszej Nagrody Naukowej Miejskiej Rady Naukowej w Łodzi „Z dziedziny nauk humanistycznych”.

Wydział I

- 1958.** Powołano wydawnictwo ciągłe *Zagadnienia Rodzajów Literackich*.
- 13.05.1962.** Prof. Borys Łapicki wygłosił wykład pt. *Petrarka a Cynceron. Z dziejów Odrodzenia*.
- 31.12.1962.** Powołano Komisję Językową i Komisję Teorii Literatury.
- 1963.** Zaplanowano cykle wykładów: *Wybrane zagadnienia z literatury polskiej, Kultura polska w tysiącleciu, Wybrane zagadnienia historii teatru*.
- 20.04.1963.** Prof. Witold Śmiech został wybrany zastępcą sekretarza generalnego Zarządu ŁTN.
- 1966.** Prof. Tadeusz Kotarbiński otrzymał tytuł Członka Honorowego ŁTN.
- 12.02.1966.** W skład Zarządu ŁTN weszli członkowie Wydziału I: prof. Zdzisław Skwarczyński – zastępca sekretarza generalnego i prof. Witold Śmiech – skarbnik.
- 23.04. 1967.** Prof. Zdzisław Skwarczyński wygłosił odczyt nt. *O pisarstwie Stanisława Dygata*.
- 1969.** Powołano nowe komitety redakcyjne wydawnictw ciągłych: *Zagadnienia Rodzajów Literackich, Prace Polonistyczne, Rozprawy Komisji Językowej*.
- 21.06.1969.** Na Zwyczajnym Sprawozdawczo-Wyborczym Zgromadzeniu Ogólnym członków ŁTN wybrano Prezydium, którego wiceprezesem został prof. Witold Śmiech.
- 1974.** Zaplanowano cykl odczytów, m.in. prof. Jerzego Starnawskiego nt. *Literatura średniowieczna w Polsce*.
- 26.03.1974.** Odbyło się wspólne posiedzenie Wydziału I oraz Wydziału II – Nauk Historycznych i Społecznych w celu zapoczątkowania współdziałania.
- 20.04.1974.** Rada Narodowa Miasta Łodzi przyznała Nagrodę Miasta Łodzi prof. Witoldowi Śmiechowi, członkowi Wydziału I, wiceprezesowi Zarządu ŁTN.
- 21.04.1974.** Prof. Józef Matuszewski wygłosił odczyt pt. *Nazwisko stanowe w kulturze polskiej*.
- 21.04.1976.** Prof. Józef Matuszewski wygłosił odczyt międzywydziałowy nt. *Filologia w roli nauki pomocniczej historii*.
- 28.02.1978.** Prof. Karol Dejna wygłosił odczyt nt. *Główne problemy dialektologii polskiej*.
- 4, 11, 18 i 25.11.1980.** Komisja Historii Literatury Wydziału I. oraz Zakład Literatury Współczesnej Instytutu Filologii Polskiej UŁ i Łódzki Oddział Towarzystwa Literackiego im. Adama Mickiewicza zorganizował cykl wykładów poświęconych twórczości Czesława Miłosza.
- 1982.** W wyniku wyboru przez Zgromadzenie Ogólne członkowie Wydziału I. – prof. Witold Śmiech i prof. Karol Dejna weszli do Zarządu ŁTN; prof. Witold Śmiech został prezesem, a prof. Karol Dejna – wiceprezesem Zarządu.

Wydziały ŁTN 1936–2011

- 1983.** Laureatką Nagrody Naukowej ŁTN została prof. Stefania Skwarczyńska.
- 10.05.1984.** Prof. Jerzy Starnawski wygłosił odczyt nt. *Z dziejów sławy Jana Kochanowskiego – refleksje rocznicowe.*
- 18.04.1983.** Zgromadzenie Ogólne członków ŁTN przyjęło wniosek o nadanie godności Członka Honorowego ŁTN prof. Stefanii Skwarczyńskiej.
- 02.04.1986.** Wręczono Nagrodę Naukową ŁTN prof. Karolowi Dejni.
- 1990.** Członek Wydziału I., prezes ŁTN prof. Witold Śmiech otrzymał Nagrodę Miasta Łodzi.
- Prof. Karol Dejna otrzymał tytuł Członka Honorowego ŁTN.
- Prof. Anna M. Komornicka wygłosiła wykład pt. *Piękna Helena i jej sobowtór.*
- 1991.** Członek Wydziału I., prezes ŁTN prof. Witold Śmiech został laureatem Nagrody Naukowej ŁTN.
- Prof. Jerzy Starnawski zaproponował wydawanie serii wydawniczej „Teksty literackie dla wszystkich”. Seria była drukowana w latach 1993–2001 pod nazwą *Literatura dla Wszystkich*, pod redakcją J. Starnawskiego (ukazały się 23 tomy).
- 1993.** Odbyła się współorganizowana przez ŁTN sesja naukowa nt. *Teatr XX wieku.*
- 1994.** Odbyły się współorganizowane przez ŁTN obchody 100-lecia urodzin Juliana Tuwima, którym towarzyszyło wydanie tomiku *Wtajemniczony słowozerca. Wybór poezji.*
- 27.03.1995.** Prof. Adela Styczyńska wygłosiła odczyt pt. *Walter Scott i jego następcy.*
- 1.04.1996.** Na Zwyczajnym Ogólnym Sprawozdawczo-Wyborczym Zgromadzeniu członków ŁTN wybrano Prezydium, którego sekretarzem generalnym została prof. Ewa Marynowicz-Hetka. Funkcję tę pełniła do 27.03.2003 r. Od 2003 roku prof. Ewa Marynowicz-Hetka jest zastępcą sekretarza generalnego.
- 1996.** Laureatem Nagrody Naukowej ŁTN został prof. Witold Ostrowski.
- Odbyło się spotkanie jubileuszowe poświęcone pamięci prof. Witolda Śmiecha.
- Ukazał się pierwszy tom serii wydawniczej *Moja Droga do Nauki* obejmujący wspomnienia prof. Witolda Ostrowskiego oraz prof. Jerzego Starnawskiego.
- 1997.** W kolejnym tomie serii *Moja droga do nauki* pojawiły się wspomnienia prof. Anieli Kowalskiej.
- 6.04.1998.** Tytuł Członka Honorowego ŁTN otrzymał prof. Jerzy Starnawski.
- 2000.** Tytuł Członka Honorowego ŁTN otrzymał prof. Witold Ostrowski.
- W trzecim tomie wydawnictwa *Moja droga do nauki* pojawiły się wspomnienia prof. Adeli Styczyńskiej i prof. Jerzego Starnawskiego.

Wydział I

9.04.2001. Na Zgromadzeniu Ogólnym członków ŁTN prof. Sławomir Gała wygłosił wykład nt. *Geneza i miejsce regionalizmów w polszczyźnie współczesnej*.

2002. Laureatem Nagrody Naukowej ŁTN został prof. Jerzy Starnawski.

11.03.2002. Prezentacja przez Wydział I szkoły naukowej anglistyki prof. Witolda Ostrowskiego.

21.05.2004. W Katedrze Filologii Klasycznej UŁ odbyła się sesja naukowa *In honorem Annae Mariae Komornicka* zorganizowana przez Wydział I i Zarząd Koła Łódzkiego Polskiego Towarzystwa Filologicznego.

22.12.2004. W 50-lecie powołania wydawnictwa *Rozprawy Komisji Językowej* redakcja zorganizowała sesję *Językoznawstwo łódzkie w minionym pięćdziesięcioleciu*.

2008. Tytuł Członka Honorowego ŁTN otrzymała prof. Adela Styczyńska.

2009. Laureatem Nagrody Naukowej ŁTN został prof. Tadeusz Błazejewski.

2010. Tytuł Członka Honorowego ŁTN otrzymała prof. Teresa Cieślukowska. Medalem Łódzkiego Towarzystwa Naukowego został odznaczony prof. Grzegorz Gazda.

2011. Laureatem Nagrody Naukowej ŁTN został prof. Adam Sławomir Gała.